

حمسه‌های دیدنی

گذشت‌نامه‌ی لرستان در انقلاب اسلامی و دفاع مقدس

مراد حسین پی بالا گریوه

سرشناسه	: پاپی، مرادحسین
عنوان و نام پدیدآور	: گذشتارهای دیدنی: گذشتارهای لرستان در انقلاب اسلامی و دفاع مقدس / مرادحسین پاپی بالاگریو.
مشخصات نشر	: تهران: سفیرارددهال، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهري	: ۴۰۶ ص.
مشخصات ظاهري	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۳-۵۲۹-۱
وضعیت فهرستنويسي	: فیبا
يادداشت	: کتابنامه.
عنوان دیگر	: گذشتارهای لرستان در انقلاب اسلامی و دفاع مقدس.
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۷۶- - لرستان
موضوع	: Iran-Iraq War, ۱۹۸۰-۱۹۸۸- Lorestan
موضوع	: ایران - تاریخ - انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷، - لرستان
موضوع	: Iran - History - Islamic Revolution, ۱۹۷۹- - Lorestan
ردہ پندی کئے	: DSR ۱۶۱۰/۲ ب/۱۳۹۶:
ردہ پندی دیوبی	: ۹۰۰/۰۸۴۳-
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۱۴

خامسۀ ۵ دیدنی

گذشتارهای لرستان در انقلاب اسلامی و دفاع مقدس

مرادحسین پاپی

نوبت چاپ: اول-۶

صفحه آرایی، طراحی جلد: واحد آماده سازی سر سفیر اردھال

لیتوگرافی: نویس ♦ چاپ: عترت ♦ صحافی، معص بمهیه

شماره گان: ۲۰۰۰ نسخه ♦ شماره نشر: ۱-۵۰۰۰

قیمت: ۴۰۰۰ ریال

© حق چاپ: ۱۳۹۶، انتشارات سفیر اردھال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۳-۵۲۹-۱

نشانی دفتر: تهران، خیابان مفتح، خیابان سمهیه، رویه روی بانک ملی ایران، ساختمان ۱۱۸، واحد ۴
تلفن مرکز پختن: ۸۳۱۳۸۹۸-۸۳۱۹۳۴۲-۸۳۱۳۸۹۸ کد پستی: ۱۵۸۱۸-۷۹۷۱۵

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوترا، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیوه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

پیشگفتار

زندگی مجموعه‌ای از لحظه‌ای‌اند که به صورت متناوب پدیدار شده و از بین می‌روند و زمان، جهان را برگ به بگشته کرده و سپس در مقابل چشمانمان به نمایش در می‌آورد. بی‌گمان تکرار روزمره این موضوع آنرا به امری بدیهی مبدل ساخته است، تنها زمانی به اهمیت مساله بی‌می‌برد. رمیان انبوھی از نوشتارها، در مقابل لحظه‌ای معین قرار می‌گیریم. گویی زمان برای ما در حال بازسازی زندگی است و سپس دوباره به حرکت ابدی خود ادامه داده است. و این حمان لحظه‌ای است که یک تاریخ خلق می‌شود. لحظه‌ای تکرار نشدنی که چشم‌انداز از جهان را با تمام جزئیاتش به ثبت رسانده است. مواجهه‌ی با یک تاریخ ما را به درنگ و تفکر دوباره موضوع آن و امی‌دارد. به عبارت دیگر تاریخ بر مبنای گفتار و حرکت روی می‌دهد و انسان می‌تواند به تنها‌ی با جهان خود خلوت کند و به تاملی عمیق فرو رود دفاع مقدس به عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخ معاصر ایران، زندگی مردم کشورمان را تحت تاثیر خود قرار داد که بخشی از این تاثیرات به لحاظ سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هنوز هم ادامه دارد. آثار منتشر شده در حوزه‌ی دفاع

قدس در سال‌های اخیر توانسته است به ایجاد یک جریان فرهنگی و هنری پیرامون این موضوع کمک کند و پرداختن به رشته‌هایی همچون تاریخ‌نویسی می‌تواند بر روند این جریان تأثیر گذار باشد. در رویدادهای در قالب یک روایت داستانی، مخاطب در معرض تأثیری طولانی و آرام قرار می‌گیرد، گویی با ماشین زمان به فضای موجود در آن پرتاب می‌شود.

به این تغییر تولید و انتشار مجموعه‌های تاریخی درباره‌ی دفاع مقدس می‌توان، ضمن ایجاد فضای توشتاری مناسب، مخاطب را با نوشه‌های خود بی‌واسطه و مستقیم از دفاع مقدس روبرو سازد، به طوری که هنگام خواندن آثار ادبی دفاع مقدس تصویری داشت‌تر از رویدادها خواهد داشت. در همین راستا کتاب حاضر با عنوان «حماسه‌های دیدنی» که مجموعه‌ای از تاریخ نبرد هشت ساله‌ی دفاع مقدس ملت ایران را در استان لرستان به تصویر می‌کشد توسط پژوهشگر ارجمند جناب آقای مراد حسین پایی بالا گریوه نالیف نمود است. ضمن سپاس از خدمات ایشان امید است انتشار این مجموعه مقدمه‌ای باشد برای زدودن غبار از زمان چهره‌ی مخاطره‌هایی که می‌توانند از پس سال‌ها ما را در تاریخ دان خاکی و آسمانی قرار دهند، هر چند به اندازه‌ی چند بروگ نوشه‌ی کوناه.

والسلام

سرهنگ ستاد یدالله دلارام

مدیر کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس لرستان

سرآغاز

به نام خدای شویدار عصمه
که دل با فروغش منور شود
و از عطر جانپیش شیدائی شن
زمستان جانها معطر شود^۱

نا نوشته پیداست که تاریخ از رادمرده زمان لور در درازنای زمان و گستره‌ی
قلمرو آریانی به نیکی یاد خواهد نمود که بی‌گمان رشه‌ای از این حمامه آفرینی و
دلاوری را باید در انقلاب اسلامی و به ویژه در جت^۲ ساله‌ی بر ایران با نام
«ادفاع مقدس» جستجو کرد.

انقلاب اسلامی ایران در بهمن سال ۱۳۵۷ خورشیدی به رهبری امام خمینی (ره)
درخشید و از افق ایران بلکه در افق تاریخ دمید. مردمانی خدایی در روزی آن و
حمامه‌های پس از پیروزی، نمایشی به قدر همت و ولایت ایرانی مسلمان از خود نشان
دادند؛ اما دیری نپایید که جنگی نابرابر بر ملت ایران برآمد و اراده‌ی همگانی
مردم ایران بر آن شد که برای نگاهداشت ارزش‌های الهی – اسلامی و حریم
کیان ایرانی به حرکت در آید. گلوله‌ها، ترکش‌ها، بم‌ها، موشک‌ها، تانک‌ها و

۱. شعر از نگارنده.

توب‌ها و همه‌ی ابزارهای جنگی، نتوانست در برابر این اراده‌ی بزرگ پایداری نمایند و این چنین شد که جبهه، میدان حماسه‌ی حضور و مسیر کربلای حسینی (ع) سرمنزل راه گردید. چون اسارت چاه در کمین بود.

نمایشی بر نوی شوق نای دل
چشم میدان حماسه باز شد
همتوا با شیه‌ی اسب صفات
روز قیجاج بازی ایل خداست^۱

و اما بر استان حماسه‌ساز لرستان، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی زیر نام (تیپ و لشکر ۷۷ ابوالفضل (ع)، تیپ ۱۲ حنین، یگان قائم و ....)، لشکر ۸۴ پیاده ارتش، کمیته‌ی انقلاب اسلامی، سایر نیروهای نظامی و انتظامی و بیش و بیش از همه بسیج مردم در این دفاع مهیا بودند، حجه‌های بزرگی را آفریدند که نما و نشان این حماسه‌سازی‌ها را باید از زبان سه‌های ویران شده و جنگ زده خرم‌شهر، هویزه، بستان، سوسنگرد، مهران، سومار، سرپل ذله، نفت شهر و ..., از مناطق گرم و سوزان زیبدات، چرا به، نوسود، جفیر، ذلی‌بار، دشت عباس، شلمچه، جزیره‌ی مجnoon، نخل‌های سر بریده و زخمی، دشت‌های شنه و سنه سوز خوزستان، مرداب‌های مهیب، میادین مین و تله‌های انفعاری در کمینگاه رودخان و دریاچه‌های دل پریشان، ویرانه‌های خانه‌ها، مسجدها و مدرسه‌ها که آوار بلا آذن مانعه زده بود، کوه‌های سر به فلک کشیده‌ی جبهه‌های غرب (شاخ شمیران، گله لاغلو، قامیش، گردرش، کاتو، ناصر، کچل بارا، لری) و حاج عمران و اروت حدشه بار و غم آفرین، شنید. گواهان راستینی که خود به چشم خویش هیمنه‌ی حماسه‌آفرینی لرستان را در دفاع مقدس دیدند و بی‌گمان پستندیدند.

در این راستا مجموعه‌ی «حماسه‌های دیدنی» که بخش زیادی از آن زیر نام «روایت حماسه‌ها» در سال ۱۳۷۳ با محوریت بررسی کار کرد سپاه پاسداران

لرستان در دفاع مقدس نوشته شد و سال ۱۳۷۶ انتشار یافت، اکنون به پیشنهاد و خواست «مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان لرستان»، می‌خواهد با پیرایش و پردازشی دوباره و افزودن موارد نو و تصاویر همگن با موضوع دور نمایی از این تابلوهای زیبا و بی‌همتا را به نمایش بگذارد. خدا کند مورد پذیرش قرار گیرد. شایسته است از همه‌ی کسانی که با نام راویان داستان انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در لرستان، مردم انقلابی و حزب الهی و فرماندهان و رزمندان دفاع مقدس، به ویژه سردار حاج روح‌الله نوری فرمانده لشکر ۵۷ ابوالفضل (ع) در «حاج مقدس و سردار حاج مرتضی کشکولی جانشین ایشان و نیز از جانب سرهنگ یدانه ملارام مدیر کل «مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان لرستان» و جانب سرهنگ شکراله کهزادی که در آفرینش این کتاب و نشر آن همیار و همراه و دانش از سپاسگزاری نمایم و از خدای آغاز و پایان می‌خواهم که پایان نیکی برای همه‌ی این بمویسد.

این شرح بی‌نهایت کر زلف یار گفتند   معرفی است از هزاران کادر عبارت آمد

تم این - بیز ۱۳۹۵
مراد حسین این بالا گریوه